

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Subotica, SZOMBAT, 1923 október 6.

272. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben

TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt

Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

A belügyminiszter a terror ellen

Meg kell fékezni a nacionalista szervezetek atrocitásait — Biztosítani kell a hatóságoknak a nemzeti kisebbségekhez tartozók számára a polgári szabadságot — Fel fogják menteni a felelőtlenek kinyomozását elmulasztó tisztviselőket

A belügyminiszter a tegnapi napon a nacionalista szervezetek tagjainak törvényellenes működése megfékezésére rendeletet bocsátott ki.

Normális időkben semmi sem lenne természetesebb, mint ilyen tartalmú rendeletnek kibocsátása. Normális időkben nem kellene hálával és elismeréssel fogadni azt a belügyminiszteri rendeletet, amelyik a kocsmai verekedők, a cégtábla rombolók, a bombavevők, nyomdák feildulói ellenében parancsolja megvédeni a polgári szabadságot és közrendet. Normális időkben nem kellene a rendőrhatalóságokat arra kötelezni, hogy járjanak el a bűnözőknek ama osztálya ellen is, mely hazafias jelszavakba borkolja a rombolás ösztönét s amelyik, amikor polgártársai vagyonában és testi épiségében kárt tesz, a nemzeti himnuszot énekli. Normális időkben elképzelhetetlen is lenne az a belügyminiszteri rendelet, mely a hatóságok előtt jól ismert ismeretlen tettesek ellen követel büntetőeljárást s mely végre meg akarja teremteni a felelőtlenek büntetőjogi felelősségét.

Mindez azonban csak normális időkre vonatkozik, nem pedig azokra az időkre, amik a C, szervezetek, a fascisták, az ébredők, a kampós keresztések — hogy a hozzánk közelebb eső szervezetekről ne is beszéljünk — sajátították ki maguknak a közhatalom egy részét s hatósági színezetet adtak itt is, másutt is az erőszak érvének. Ámde most nem élünk normális időkkel s e nem közöségi időkben — szívesen állapítjuk meg — nem közöségi bátorságra vall, hogy a belügyminiszter a nacionalisták erőszakoskodásainak megfékezésére s a nemzeti kisebbségekhez tartozók polgári jogegyenlőségének biztosítására kötelezi a politikai és rendőri hatóságokat.

Százsor megirtuk, százsor elpanaszoltuk már azokat az igazságokat, amelyeket most a belügyminiszteri rendelet is enunciól. Hazát védeni lehet hirtéren, hazafias munkát lehet végezni műhelyben, iskolában, kávéházban, kapával, tollal, de a kocsmi verekedésekkel, cégtáblák leszerelésével, revolyverrel való gyűlések megzavarásával, nyomdák rombolásával csak diktériásként lehet megvédeni a nemzeti érdeket. Azonban, akiket félholtra vernek, akikbe bele-

lőnek, akiknek beverik ablakait s leszaggatják cégtábláit. Hogyan lehet atrocitásokkal az uralmon lévő nemzethez melengetni az uralom kitagadottjait. Vannak egyesületek, amelyekbe csak be kell lépni s a belépés ténye — mint a Szent Lélek nyelve — fölvilágosítja a tagokat arról, hogy mit parancsol a nemzeti érdek s milyen jogtalanságokat mentesít a nacionalista érzésre való hivatkozás. Jogállamban — igaza van a belügyminiszternek — nem lehet eltérni azoknak az egyesületeknek működését, amelyek atrocitásokkal, rongálásokkal, a testi épiség elleni merényletekkel akarják szolgálni a nemzeti szellemet.

Mindez az érv természetesen csak a jóhiszeműeknek és elfogulatlanoknak szól. A revolverhazafiakat, cégtáblahűsöket s az ablakfrontok vitélzeit nem a hazafias érzés vezeti, hanem annak a ke-

Abelügyminiszter megvédi a nemzetikisebbségeket a nacionalista szervezetek atrocitásai ellen

A belügyminiszter a zagrebi és ljubljainai tartományi kormányzóságnak és valamennyi főispánnak alábbi rendeletet adta ki:

Több esetből kifolyólag alkalmas volt tapasztalni, hogy a nacionalista szervezetek egyes tagjai kihívólag viselkednek, olykor tetleges támadásokat intéznek a kisebbséghez tartozó állampolgárok ellen.

Ezek eljárásukat azzal indokolják, hogy az említett állampolgárok nem loyálisak és nem megbízhatók.

Az ország alkotmánya és a törvények, továbbá a nemzetközi szerződések teljes és egyenrangú szabadságot biztosítanak minden kisebbséghez tartozó állampolgárnak.

Ennek folytán ezeket a támadásokat nem lehet másnak tekinteni, mint

durva erőszaknak és ezek egyetlen jogállamban sem engedhetők meg, annál kevésbé, mert

az ilyen eljárás nem alkalmas módszer a nemzeti öntudat felébresztésére.

Ha van nem loyális állampolgár, a rendes és törvényes állami hatóságok vannak hivatva arra, hogy ezekkel szemben a törvény keretén belül eljárjanak, de

semmi esetre nem járhatnak el velük szemben az említett nacionalista szervezetek felelőtlen tagjai.

Elrendelem ennél fogva vala-

vés jóhiszeműnek tévedése, akik mindent megtudnak bocsátani, a mit hazafias érzésre való hivatkozással követnek el. Ez a megbocsáthatatlan engedékenység már a hatósági tekintélyt is kikezdte, bírói ítéletekben is foglalkoztunk már a romboló szocializmus igazolásával s vezető közigazgatási tisztviselő szájából is hallottunk már a testi épiséget s a lapot előállító nyomdát veszélyeztető fenyegetést.

A belügyminiszter most kijelenti, hogy a hatóságokat fogja felelőssé tenni azért, ha ez a rendelethez végrehajthatatlan marad s ha a hatóságok ezután sem fogják kinyomozni a bizonyos válfajú bűncselekmények elkövetőit. Hiszszük, a belügyminiszter ura lesz szavának s ha az első tisztviselő eltávozik helyéről, aki szembehelezkedett ennek a rendeletnek kijelentésével és intenciójával — helyreáll az országban a jogrend a hatóságok tekintélye, a polgárok békéje és nyugalma itt ben s az ország presztízse a külföld előtt.

S ha ez valóra válik, tiszteletre méltóbb munkát alig végzett még belügyminiszter.

mennyi alámrendelt hatóságoknak, hogy ezeket a támadásokat semmi esetre se tűrjék el, de ha ezek mégis megtörténnek,

a tettesekkel szemben azonnal és a törvény szigorával járjanak el,

minthogy a nacionalista szervezetek tagjai főadatukat kizárólag csak legális úton végezhetik el, de

semmi esetre sem terrorral és a törvény által meg nem engedett módon.

Olyan kifogásokat, hogy adott esetben a tettesek nem nyomozhatók ki, olybá tekintem, mint a hivatalos kötelesség tudatos elmulasztását

az eljárásra hivatott közegek részéről és így

az ilyen közegeket a megfelelő rendőri és közigazgatási szolgálat ellátására alkalmatlannak fogom tekinteni

és ezekkel szemben minden tekintet nélkül a törvény teljes szigorával fogok eljárni.

Hasonló módon járok el valamennyi járási, kerületi, megyei és tartományi főnökkel szemben, ha megengedik, hogy területükön az állam és az állam egysége elleni üzemek folyjanak és elrendelem, hogy az ilyen üzemeket folytató személyek ellen

bűncselekmény esetén azonnal és szigorúan a törvények szerint járjanak el, mert ha a rendőrközegek úgy az egyik, mint a másik esetben lelkiismeretesen, ener-

gikusan és szigorúan a törvény utasításai szerint járnak el, megszűnnek azok az okok is, amelyek az erőszakos támadásokat okozzák és az állam érdekei is megvédetnek a fölforgató elemekkel szemben.

A nemzetiségi középiskoláról beszélni sem lehet

A radikálisokat és demokratákat összehívta a nemzetiségek elleni gyűlés

A tavasszal a tanárok fizetésének rendezéséről szóló javaslat tárgyalásánál az újdonsült német képviselők javaslatot tettek, hogy a törvénybe vegyenek fel intézkedést, amely a nemzetiségi kisebbségek számára biztosítsa a jogot, hogy gyermekeiket a középiskolában anyanyelvükön oktathassák. Trifunovics miniszter akkor kijelentette, hogy a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat keretében nem lehet a kérdést megoldani, hanem ígéretet tett, hogy majd ősszel, amikor a középiskolai törvényt tárgyalják, ez a kérdés is törvényes úton nyer szabályozást. A miniszter megfeleltetett ígéretéről. Pénteken a középiskolai törvényt tárgyaló albizottság ülésén Teubel német képviselő pótolni akarta a feledékeny miniszter mulasztását s intézkedést kívánt felvetetni a törvénybe a nemzetiségi középiskolák felállításáról.

Javaslat tárgyalásánál kiderült, hogy a radikálisok és demokraták közti ellentét nem is olyan mély, az ellenfelek nyomban megértő barátokká válnak, mihelyt a nemzetiségi kisebbségekről van szó.

A javaslat beterjesztése után Reisner Josip demokrata képviselő kérdést intézett Trifunovics közoktatási miniszterhez, hogy a kormány elfogadja-e Teubel javaslatát. A radikális miniszter nyomban megnyugtatta az aggodalmaskodó demokratát, kijelentette, hogy a kormány nem fogadja el a javaslatot. Teubel azt kívánta, hogy a bizottság elnöke tegye föl szavazásra a kérdést, hogy a bizottság megszavazza-e az indítványát. Reisner újból fölszólt s azt hangsúlyozta, hogy a javaslat tisztán politikai természetű, amelynek a közoktatási törvény nyel semmi összefüggése nincs, azt hangoztatta tehát, hogy Teubel javaslatát fölött szavazás nélkül térjenek napirendre.

Az elnök Teubel tiltakozása ellenére Reisner Josip indítványát tette fel szavazásra, a bizottság valamennyi tagja — Teubel kivételével — úgy szavazott, hogy a nemzetiségi középiskolák felállí-

tásáról szóló javaslatot nem is bo-
csátják szavazás alá.

Miután a testvér-baráti szövetség a nemzetiségek ellen ily módon a bizottságban létrejött, a törvényjavaslat többi szakaszait gyorsan letárgyalták s így a javaslat rövidesen a nemzetgyűlés elé kerül. S minthogy már van rá precedens, valószínűleg a nemzetgyűlésen sem lehet majd beszélni róla, hogy a nemzetiségeknek, akik pénzzel és vérrel járulnak az állam fenntartásához, — középiskolájuk legyen. . . . Hiszen ez politika.

Ötszáz milliárd korona kártérítést kér

a magyar kormány a bajai háromszög megszállásáért

Bajáról jelentik: Két évvel ezelőtt, Baja és a bajai háromszögnek a S. H. S. csapatok által történt kiürítése után a magyar kormány kérésére egy nemzetközi bizottság utazott Bajára, hogy feltúlbecsüljék azokat a károkat, amelyeket a magyar kormány jelentése szerint a szerb királyság csapatai és funkcionáriusai a megszállt területeken okoztak. A bizottságban egy jugoszláv, egy cseh és egy lengyel delegátus is részt vett. Magyar részről, — mint ez most nyilvánosságra került, — a megszállás okozta teljes károkat huszonhatmilliókétszázötvenhat milliárd mai magyar koronára teszik. 1921 augusztusi érték szerint. Ebből a magyar számítás szerint 1 milliárd 405,377.000 magyar korona esik a S. H. S. királyságtól követelt kártérítésre. Ez az összeg mai magyar koronában több mint ötszáz milliárd, vagyis — ha egy kis kamatot is számítunk hozzá — kétezermillió dinár.

Nem valószínű, hogy Magyarország ezt a kis kártérítést hamarosan megkapja, annál kevésbe, mert nem is akarja készpénzben felvenni ezt a kis summát, hanem csupán a jóvátételi összegben akarja elszámolni.

Át akarja venni a városi tanács

Milkó Izidor könyvtárát

Közérdek követeli-e, hogy még tizenöt ezer könyv porladjon ládákban?

A suboticei városi tanács még 1918-ban megakarta venni Milkó Izidor könyvtárát 80.000 koronáért. Akkor a vételárból, a megegyezés reményében előlegül 50.000 koronát utalt ki a város. A könyvtárról pontos leltárt sem vettek fel s az továbbra is Milkó Izidor lakásán maradt. Legutóbb egy izben már szó volt arról, hogy a város a könyvtárát átveszi, azonban akkor maga a városi tanács ajánlotta fel, hogy a hátralevő 30.000 korona helyett 30.000 dinárt fizet és megtéríti a két szobát elfoglaló könyvtár őrzési díját is. Ezzel az ajánlattal csaknem egyidőben indult meg az az akció is, hogy Milkó Izidornak, a kiváló és népszerű írónak, küszöbön álló jubileuma alkalmából a város mondjon le a könyvtárral szemben támasztott igényéről.

Ezt a javaslatot a városi tanácsnak a közgyűlés elé kellett volna terjeszteni, ami azonban mindezt nem történt meg és így annál meglepőbb, hogy a városi tanács most ismét a tervek foglalkozik, hogy átvegye a Milkó-féle könyvtárát. A városi tanács a város tulajdonjoga könyvtárát Milkó Izidor lakásáról el akarja szállítani a városi zeneiskolában levő könyvtári helyiségbe, ahol a városi könyvtár könyvei már évek óta ládákba becsomagolva küszönek.

A városi tanácsnak ez a terve azonban aligha lesz keresztülvihető, mert a

Milkó-féle könyvtár tulajdonjoga még vitás s a város, aki ebben a vonatkozásban nem hatóság, hanem vevő fél, és így sem az eladó hozzájárulása nélkül, sem bírói ítélet nélkül, nem helyezheti magát a könyvtár birtokába. A mai joggyakorlat pedig nem ismer egyetlen olyan bírói döntést sem, amely az eladót az öt évvel ezelőtt kötött, de teljesedésbe nem ment vételi szer-

A verbászi gyerekeknek tilos magyarul beszélni

Azokat is megbüntetik, akik szüleikhez magyarul szólnak

A belügyminiszter ép ma rendeletet adott ki, amelyben az alkotmány és a törvény védelmét biztosítja a nemzeti kisebbségekhez tartozók számára, akikről ő is megállapítja, hogy joguk van ebben az államban, amelynek lojális és munkás polgárai, a maguk nemzeti kulturájuk szerint élni.

Ha az alkotmány és a nemzetközi törvények rendelkezéseit végrehajtának, akkor ez a rendelet felesleges volna. De hogy a törvény parancsa és a miniszter rendelete ellenére, milyen viszonyok vannak a Vajdaságban, arra nézve legjellemzőbb, hogy a verbászi egyik elemi iskola igazgatója minő rendeletet ad ki és hajt végre az iskolába járó kis magyar gyerekekkel szemben.

A verbászi elemi iskola igazgatója, Gálcs Jankó megtiltotta, hogy az iskolába járó magyar gyerekek akár az iskolában egymásközt, akár az iskolán kívül, az utcán, vagy otthon, a szülői házban magyarul beszéljenek. Kihirdette, hogy ha tudomására jut, hogy valaki bárhol, ha mindjárt otthon a szülőivel magyarul beszél, azt szigorúan megbünteti.

Hogy pedig e képtelen rendeletet komolyan végre is hajtja, arra nézve bizonyíték, hogy egy elemibe járó kis lányt súlyosan meglenyített, mert az utcán, az anyjával magyarul beszélt.

Verbászon sok olyan szülőnek jár iskolába a gyermeke, akik egy szót sem tudnak az állam hivatalos nyelvének. Ezeknek tehát most nem szabadna a gyermekeikkel beszélni.

Minden szempont azt követeli, hogy az iskolába járó gyerekek az állam nyelvét megtanulják. Erre azonban aligha megfelelő mód, amit Gálcs verbászi iskolaigazgató választott.

A vajdasági szerbeknek ismerniük

Palotaforradalom a suboticei radikálistársban

Nagy az elégedetlenség Janjics miniszter suboticei tárgyalásai miatt A suboticei radikálisok nem türik tovább a mellőzést — Pletkoszi fősöpán lemondását befejezett ténynek tekintik

Janjics Voja dr. vallásügyi miniszter suboticei látogatásának politikai következményei mind nagyobb hullámokat vetnek. A »Bácsmegyei Napló« írta meg elsőnek, hogy a suboticei radikálistársban nagy elégedetlenség észlelhető a kormány politikájával szemben és a már régebben felgyűlemlett elkeseredés a legutóbbi miniszteri látogatással robbant ki a suboticei pártszervezetből.

Azóta a helyi lapokban a legkülönbözőbb kombinációk láttak napvilágot a radikálistárs belső forrongásáról, sőt legutóbb már az a hír is elterjedt, hogy Pletkoszi András dr. fősöpán le akar mondani állásáról, mivel a helyi radikális pártszervezet sérelmesnek tartja, hogy Janjics miniszter ittléte alkalmával csupán a bunyevác-sokácpárt vezetőivel tárgyalt, a radikálistárs vezetői közül senkit sem keresett fel.

Már legutóbb megirtuk azt, hogy a suboticei radikális pártszervezet nem látja szívesen a kormánynak a bunyevácokkal folyó tárgyalásait, főképpen azért, mert nem hajlandó beleegyezni azoknak a közigazgatási vezetőállásoknak az elvesztésébe, amelyek a kormánytámogatás fejé-

ződés betartására kötelezze. Ezt a tanács elhatározást tehát jogszerűnek nem lehet tekinteni.

Egyébként a kultura és irodalom barátai — nemzetiségre való tekintet nélkül — abban reménykednek, hogy a kiváló író ötvenéves írói jubileumát szülő városa nem azzal fogja megünnepelni, hogy elveszi az írótól a könyvtárát.

kell azt a szellemet, amiből Gálcs, verbászi igazgató rendelete fakadt s ismerniük kell azt a típust is, amely a verbászi iskola-igazgató. Ezek az emberek türelmetlenek és soványosok, mert e türelmetlenségnek hasznát látják s az ultrahazafiságot a saját céljaik érdekében kamatoztatják. A hazafiasságnak az a módja, amit a verbászi tanfériu választott, a hazának használ legkevesebbet, de előléptetésnél kitünően hasznosítható. A vajdasági szerbeknek nem szabadna elfeledniük, hogy a régi magyar éra alatt is az ilyen Gálcsok voltak a lehangosabbak s azonkívül, hogy a saját érvényesülését szolgálták, a legtöbbet tették a nemzetiségi öntudat ébrentartására.

Mintegy tíz esztendő előtt a bácskai Gyurgyin községben egy seréd-tanfelügyelő az iskola-látogatás alkalmával agresszív módon próbálta kifogásolni, hogy a szerb gyerekek az iskolaudvaron anyanyelvükön, szerbül beszélnek. S mikor egy magyar újság szót emelt ez ellen az illetéktelen beavatkozás ellen, az ambiciózus seréd-tanfelügyelő büntetésből rövidesen elhelyezték a megyéből. Pedig akkor a tanfelügyelőt Faragó Jánosnak hívták s alighanem Apponyi volt a közoktatási ügyek minisztere. A gyermek lelkek meglenyítését és elvadását mégis bűnnek tartották. Szerbiában szent a gyerek s aki gyermeket kínoz az nemcsak a törvény büntetését, hanem a társadalom ítéletét is kihívja maga ellen. S minthogy a verbászi magyar és német gyerek is csak gyerek, a jövő palántája, kíváncsian várjuk, hogy meddig marad érvényben Gálcs iskolaigazgató rendelete és meddig marad hivatalban ez a népnevelő, aki pedagógiai érzékének hiányáról ezzel a rendelettel le nem tagadható bizonyítékot szolgáltatott.

ben a bunyevác-sokácpárt kapna.

A suboticei radikálisok nem türik tovább a mellőzést

A suboticei radikálistársban kiobbant ellentétekre vonatkozólag a »Bácsmegyei Napló« munkatársa kérdést intézett a helyi pártszervezet egyik döntő szavú vezetőjéhez, aki a következőket mondotta a kormány ellen kialakult hangulatról és annak okairól:

— Azok a hírek, amelyeknek már a napokban önk is teret adtak és amelyek a radikálistárs elégedetlenségéről szólnak, — ha bizonyos tekintetben túlzottak is — megletelnek a valóságnak. A suboticei radikálistársban ma olyan nagyfokú már az elégedetlenség a kormánnyal szemben, hogy a helyzet megérett a döntésre. Az elégedetlenségre már régebben van elég okunk, azonban az a súlyos tapintatlanság, ami Janjics miniszter látogatásakor történt, betetőzi elkeseredésünket. A vallásügyi miniszter ur csak Raics Balázs bunyevác képviselőt és Budanovics Lajos apostoli adminisztrátort kereste fel ittlétekor és nem tartotta érdemesnek, hogy a radikálistárs

egyetlen vezetőjével is érintkezésbe lépjen. Ez az eljárás különben nemcsak bennünket sért, hanem sérelmes a suboticei kerület valamennyi országgyűlési képviselőjére, pártkülönbség nélkül, mert ilyen esetre még alig van példa. Történtek ugyan már a múltban is súlyos hibák a kormány részéről, így többek közt olyan taktikai hibák is, amelyek a mi választási eredményeinket kedvezőtlenül befolyásolták, azonban a pártérdek azt kívánta, hogy eddig hallgassunk. Azt azonban már mégsem vagyunk hajlandók eltűrni, hogy a kormány a mi hátunk mögött folytasson tárgyalásokat más helyi párttal, hanem élére állítjuk a kérdést: vagy a helyi pártvezetőségnek, vagy a kormány-nak van elsősorban intézkedési joga ilyen kérdésekben és az utóbbi esetben mi félreállunk.

Milyen állásokat követelnek a bunyevácok?

— A kormány és a bunyevác-sokácpárt között folyó tárgyalásokról — folytatta informátorunk — nekünk éppen e mellőzés folytán még nincs hivatalos tudomásunk. A megegyezést mi is ószíven kívánjuk a bunyevácokkal, azonban nem vagyunk hajlandók túlzott követeléseket teljesíteni. A legutóbbi — még a választások előtt folytatott — tárgyalások alkalmával a bunyevácok a polgármestert, főügyészt és főmérnököt, valamint néhány kapitányi állást követelnek a maguk emberei számára Subotícán. Mi bizonyos koncessziókat szívesen adunk, mert hiszen nem akarjuk a városi közigazgatást monopolizálni, sőt szívesen látunk abban a magyarságot is képviselve, de az az álláspontunk, hogy az a ki utján osszuk szét a vezető állásokat, hanem a legközelebbi községi választások eredménye legyen döntő abban, hogy az egyes pártok milyen arányban legyenek a közigazgatásban képviselve. Mindezek a kérdések különben annyira fontosak, hogy ezekben a helyi pártszervezet se kíván maga dönteni, hanem legközelebb kerületi pártértekezletet hívunk össze, amelyen megvitatás alá kerülnek mindezek az ügyek.

Arra a kérdésre, hogy miképpen szó van-e Pletkoszi fősöpán-polgármester lemondásáról, kijelentette informátorunk, hogy a vasárnap megtartandó értekezlet előtt nem akar sem erről, sem az esetleges más komoly következményekről nyilatkozni, azonban annyit világosan kifejezett válaszában, hogy Pletkoszi fősöpán lemondása — ha nem is a legközelebbi néhány napon belül fog bekövetkezni — de valószínűleg rövidesen megtörténik.

A vasárnapi értekezletől várnak döntő elhatározást

A suboticei radikális pártszervezet és a kormány között ekképpen kiélesedett komoly ellentétek ügyével a radikálistárs értekezlete vasárnap fog Subotícán foglalkozni. Ezt az értekezletet Jurics Markó országgyűlési képviselő hívta össze, aki már Beogradban is szövéttette Janjics vallásügyi miniszter látogatásának következményeit és az értekezleten résztvesznek a helyi pártvezetőség tagjai kívül a kormány és a radikálistárs főbizottságának kiküldöttei is, névszerint Alexijevics Mita, a belügyminisztérium B. B. osztályának főnöke, Stankovics Szevetiszláv államtitkár, Radonics Jován dr., Laloševics Joco dr. és Stacsics Janko dr. országgyűlési képviselők. A politikuskor vasárnap délelőtt Jurics Markó képviselőnek lesznek vendégei, este pedig társasági vacsora lesz a Pucska-Kaszinóban. A vasárnapi értekezletre valószínűleg a suboticei radikálisok és a radikálistárs kiküldöttei között is megbeszélés történik. A radikálistárs további magyartartása.

Dobó Szilvesztert s Imrét átadták az ügyészségnek

Gazdátlanul tért haza Dobó János háts lóva

A suboticiai állami titkosrendőrség pénteken délelőtt befejezte a kémkedés gyanúja miatt őrizetbe vett Dobó Szilveszter és Dobó Imre kihallgatását és délután az ügy irataival és a lefoglalt bűnjelleggel együtt átadta őket a suboticiai királyi ügyészségnek.

A nyomozó hatóságnak az a feltevése, hogy az ismeretlen helyen tartózkodó Dobó János összeköttetésben állt a szegedi kémszervezettel. Erre a Királyhalmán lefoglalt levelek szövegéből következtetnek, e levelek azonban pozitív bizonyítékot a kémkedés mellett nem szolgáltatnak. Gyanusnak találják azt is, hogy Dobóknál eltűnő-írású vegytintát találtak.

Dobó János hollétét a hatóságok nem tudták megállapítani és azt hiszik, hogy Magyarországra távozott. Dobó Szilveszter vallomása szerint János fia vadászatra ment, azonban abból, hogy eddig nem tért vissza, arra következtetnek, hogy Magyarországra ment át. Dobó János hátslóva, amelyen hazulról elment, gazdája nélkül, üres nyereggel tért másnap vissza Dobóék szőlőjére.

A lefoglalt irások közt van egy levél, amelyben Dobó Jánost Suboticiáról levélben értesítették arról, hogy a titkosrendőrség figyeli és le akarja tartóztatni.

Az őrizetbe vettek közül Toronya Péter királyhalmi bérest pénteken szabadlábra helyezték.

A suboticiai ügyészség szombaton fog dönteni a letartóztatott Dobó Szilveszter és Dobó Imre elleni vád ügyében.

A Balkán-bank hitelezői

a bank igazgatóinak letartóztatását követelik

Hatvan millió dinár a passziva

Zagrebból jelentik: Csütörtökön délelőtt tartották meg a fizetési-kép-telen Balkán Bank likvidációs ülését a zagrebi törvényszék büntetőtárgyalási termében, Maricsics Roko törvényszéki tanácsos, kiegyezési bizottsági elnöke mellett.

A tárgyaláson megjelentek a Balkán Bank bukásában érdekelt zagrebi és beogradi pénzügyesek képviselői, azonkívül ágensek, hivatalnok, iparos, köztük számos nő is, akik megtakarított pénzüket a Balkán Bankra bízták; s ezt a bank bukása folytán elvesztik.

A bank passzíváiról még nem lehet tiszta képet alkotni, mert még az utolsó héten is hatvan bejelentés érkezett be. Megbízható számítások szerint a bank passzívái körülbelül 60 millió dinárra rugnak.

A bank igazgatói és annak elnöke, Plavšić Dusan, még mindig fenntartják a tartozások száz százalékos kifizetésére vonatkozó ajánlatukat, azonban a kötelezettségek teljesítésére moratóriumot kérnek. Az ajánlat mellett azonban az igazgatóság tagjai semminemű biztosítékot nem tudnak nyújtani. Az igazgatóság vagyonságos tagjai mindennemű tisztelet megtagadták.

A beogradi érdekeltek éles hangon támadták meg a Balkán Bank vezetését és Markovics Vlada dr., az Izvozna Banka igazgatója azt követelte, hogy a szerb büntetőtörvény alapján bűnvádi eljárást indítsanak az igazgatósági tagok ellen és azonnal tartóztassák le őket.

A hitelezők bizottsága a követelések fejében husz millió dinár erejéig betáblázásokat és eszközök a bank igazgatósági tagjainak átvételére, a mihez az agrárreform-misztérium, az agrárreform-jogok fenntartásával, hozzá járult.

A hitelezők többsége a csődeljárás miatt mert ebben az

esetben az igazgatósági tagokat polgári- és büntetőjogilag felelősségre lehet vonni, míg kényszeregyezés esetén megszűnnék az igazgatók felelőssége. A hitelezők egy csoportja ezzel szemben az ügy csődön kívüli elintézését kívánja, mert szerintük a csőd költségei a bank egész aktíváit leemésztenék.

Szerbiában nem hajtják végre a vajdasági bíróságok ítéleteit

A beogradi bíróság a Vajdaságot „külföld”-nek mondja

Novisadról jelentik: Érdekes jogi eset foglalkoztatja most a novisadi jogászörököt, amely az egész Vajdaság jogi életére kihatással lehet.

A novisadi járásbíróság már régebben megkereste a beogradi városi bíróságot, hogy fogadósítson végrehajtást a novisadi társas választott bíróságának ítélete alapján — egy Beogradban lakó alperes ellen.

Mivel a megkeresésre hosszabb időn át válasz nem jött, újabb sürgető átiratot intéztek a beogradi bírósághoz. Most aztán értesítés érkezett Beogradból, amely szerint az ítélet végrehajtását megtagadták azzal az indoklással, hogy a szerb végrehajtási eljárás értelmében azok a bíróságok, amelyek a volt Osztrák-Magyar Mo-

A csütörtöki tárgyaláson a hitelezők közt fennálló ellentétek miatt végleges határozatot nem hoztak, hanem október 23-ikára újabb tárgyalást tűztek ki, s felszólították Plavšić Dusan elnököt és az igazgatóság többi tagjait, hogy október 23-ikáig nyújtsanak fedezetet százszázalékos ajánlatuk biztosítékára.

narchia területén vannak, külföldi bíróságoknak tekintetnek és ezen bíróságok ítéleteinek végrehajtását a törvény alapján kénytelenek megtagadni.

Ez annyiban kellemetlen az itt élő kereskedőkre nézve, hogy a jövőben a vajdasági kereskedők kénytelenek lesznek osztrákiai ügyfeleiket az illető lakhelyén levő bíróságnál beperelni, mert a szerb bíróságok bármikor megtagadhatják a vajdasági bíróságok ítéleteinek végrehajtását.

A novisadi ügyvédi kamara és a törvényszék elnöke ebből az esetből kifolyólag panaszt emeltek az igazságügyminiszternél és kérték, hogy vizsgálja felül az ügyet és utasítsa a vonatkozó bíróságot az ítélet végrehajtására, mert a Vajdaság nem külföld.

Megalakult az új Stresemann-kormány

Polgári középpártokból alakult az új német kormány

A pártokkal való beható tárgyalások után — mint Berlinből jelentik — csütörtök késő este sikerült Stresemann kabinetjét megalakítani, noha néhány fontos tárca egyelőre még betöltetlen. A kormánynak az adja meg a jellegét, hogy a polgári középpártok koalíciójából alakul, a mennyiben az új miniszterek a centrum, a demokraták és a német néppárt tagjaiból kerülnek ki.

Az új kormány tagjai a következők: Stresemann: birodalmi kancellár és külügy.

Gessler: honvédelem és belügy.

Luther: pénzügy.

Braun: közmunkaügyek.

Fuchs: a megszállt területek minisztere.

Oppen: földművelésügy és közlekedés.

Az új kormány legtöbb tagja miniszter volt az első Stresemann-kabinetben is, új tagja a kormánynak Oppen közlekedési miniszter, a brandenburgi mezőgazdasági kamara elnöke, aki politikai pártállás tekintetében közel áll a német nemzetiekhez, anélkül, hogy kötelékükbe tartozna. A kormányból hiányoznak a szociáldemokraták, akik Stresemann kísérletei ellenére kitartottak álláspontjuk mellett és nem vállalták tárcát Stresemann új kabinetjében, a mely szerintük — tulságos reakciók.

A német politikai körök — mint Berlinből jelentik — nincsenek megelégedve Stresemann új kormányával, amely a parlamentben valószínűleg nem kapja meg a kétharmad többséget. A német nemzetiek csütörtök éjszka új miniszteri listát terjesztettek elő, amely szerint a megalkakítandó direktórium élén Galwitz tábornok állana, pénzügyminiszter Helfferich, a gazdasági miniszter pedig a Stinnes-művek egyik vezérigazgatója lenne.

A kommunisták belépnek a szász kormányba

Drezdából jelentik: A kormánynak jobboldalra való tolodását a radikális Szászország rossz szemmel nézi.

Üzembe helyezik a szuboticiai gázgyárat

Ezerkétszáz lámpát fognak felszerelni a város utcáin

A suboticiai gázgyár igazgatósága értesítést kapott Bécsből, hogy az ott megrendelt új gépeket és gépalkatrészeket utnak indították és azok néhány napon belül meg fognak érkezni Suboticiára. Amint megérkeznek a gépek, azonnal megkezdik a gázgyár átalakítási munkálatait és — mint értesülünk — decemberben már teljes üzemben lesz a gyár.

A gázgyár átalakítási munkálataival kapcsolatban a városi tanács szombati ülésén fog foglalkozni a város világításának kérdésével is. Az eddigi tervek szerint a városi világítást békebeli nivóra akarják emelni, ami azt jelenti, hogy az eddigi vak-sötétséget éjszakánként ezerkétszáz gázlámpa világítása fogja elűzni. A lámpák egész éjszakán keresztül égni fognak. Tekintettel arra, hogy az újonnan felszerelt gépek sokkal olcsóbban állíthatják elő a gázt, mint a jelenlegi régi rendszerű gépek, ez nem fog nagy nehézségeket okozni. Amellett a városi tanács bécsi mintára a szokottnál kisebb gázharisnyákat fog felszereltetni, amelyeknek kisebb fényük van ugyan, de sokkal kevesebb gázt fogyasztanak. Az átalakítási munkálatok, valamint az utcai lámpák felszerelése körülbelül nyolcszáz ezer dinárba fog kerülni.

A város világítása körülbelül háromszázötvenezer dinár évi kiadást jelent a városnak, ez az összeg azonban még mindig jóval kevesebb, mint amennyit a békeében áldozott a város utcai világításra. A békeévek városi költségvetésében hatvan-hetvenezer korona előirányzat volt erre a célra évente, amely ma körülbelül másfél millió dinárnak felel meg.

Nagy súlyt fektet a gázgyár vezetősége arra is, hogy a magánfogyasztók száma is emelkedjék.

Az ellopott örökség

Kloroformos zsebmetsző a vonaton

Osijekről jelentik: Davorija Péter csepini szabómester hivatalos értesítést kapott a slatinai járás előjáróságától, hogy Drenovac községben nemrégiben meghalt rokona végrendeletileg hetvenötezer dinár örökséget hagyott rá. A csepini szabómester nagyon megörült a váratlan szerencsének és még aznap felült vonatra. Drenovacon — a hivatalos formások elintézése után — hiánytalanul levette a hetvenötezer dinárt és aztán családi ügyben Bródban utazott, még pedig másodosztályon. A fülkébe, ahova beszállt négyen tartózkodtak, négy jólöltözött ur, akikkel Davorija csakhamar ismeretséget kötött és elmesélte nekik, hogy milyen váratlan szerencse érte. Utitársai látható szíves-séggel gratuláltak neki — az örökséghez és ez őszinte udvariasság annyira meghatotta a szabómestert, hogy ezután azt is elmondta utitársainak, hogy a hetvenötezer dinár most viszi haza családjának.

Bród előtt néhány állomással Davorija belefáradt a beszélgetésbe, lefeküdt és elaludt a fülke kanapéján. Mély álmából csak Bródban ébredt fel. Egyedül volt a fülkében, az utitársai eltűntek. Megnézte a pénztárcáját, öres volt: a hetvenötezer dinárt ellopták belőle az utitársai. Az állomásról azonnal a rendőrségre ment, ahol feljelentést tett az ismeretlen tettesek ellen, akik — mint a nyomozás megállapította — valószínűleg kloroformmal altatták el a közlekedési szabómestert.

A kloroformos vasuti tolvajoknak azonban eddig még semmi nyomuk sincs, habár a rendőrség a legszigorubb nyomozást indította meg.

Tizenötezer német fogoly a megszállt területek börtöneiben

A ruhr-vidéki vasuti műhelyekben és tárnákban a franciákkal folynak a tárgyalások a munka megkezdésére. A munkások egyes helyeken belegyeztek abba, hogy francia vezetés alatt dolgozzanak. Azokat a műhelyeket és gyártelepeket, ahol a munka már megkezdődött, a francia katonaság megszállta.

Segítség

a nyugdíjasoknak

Felemelik a suboticei városi nyugdíjasok drágasági pótlékát

A suboticei városi nyugdíjasok sirmalmas helyzetbe kerültek. A nyugdíjuk, a drágasági pótlék együttvéve is olyan kevés, hogy a mai árak mellett az élet pusztá fentartására sem elég. A városi tanács belátta a nyugdíjasok helyzetén segíteni kell és elhatározta, hogy rendezze a nyugdíjasok ügyét. A városi főszámvévi hivatalban most tervezetet dolgoztak ki, amely lényegesen felemeli a nyugdíjasok drágasági pótlékát. Az eddigi tervek szerint mintegy százötven százalékkal fogják felemelni a nyugdíjösszeget.

A tervezetet a város legközelebbi közgyűlése elé fogják terjeszteni és a jóváhagyás után 1924 január elsején már a felemelt nyugdíjat fogják kifizetni a nyugdíjasoknak. Ezzel az emelkedéssel a nyugdíjuk egyenlő lesz az államtisztviselők nyugdíjleltményével.

CIRKUSZ

●●●

A hajszál

(A házastársak kettesben vacsoráznak. Eppen a gyümölcsnél tartanak, amidőn az asszony egy hajszálát pillant meg a férfi nyakkendőjén. Szép, hosszú, gesztenye-barna hajszál. Vigyázva leveszi, kifeszíti a két keze között, a lámpa elé tartja és diadalmasan az asztalra teszi. Rövid, kínos szünet.)

Feleség: Mi ez kérlek szépen?

Férj: (Megpróbál viccelni.) Ez egy hajszál kérlek szépen. Valaki elvesztette, te megtaláltad. Mint becsületes megtaláló reflektálhatsz az illő jutalomra.

Feleség: Ne humorizálj, hanem felelj. Hogy került ez a női hajszál a nyakkendődre?

Férj: (Még mindig viccel.) Hogy került? Hát én szoktam kérdezni tőled mucuskám, hogy hogy kerül némely női hajszál a levesbe? Ugye nem?

Feleség: (Rövid az asztalra.) Elég legyen a viccekből! Utoljára kérdezlek: hogyan és honnan került rá ez a női hajszál a nyakkendődre?

Férj: (Mi történhetik.) A te hajad anyuskám....

Feleség: (Egy néma mozdulattal mutat az aranyzóke hajdra.)

Férj:.... vagy az Annáé.... a takarításnál....

Feleség: (Becsengett az Annát.) Majd nézd meg a szobalányodat. Kócos fekete haja van. Ez pedig egy ápolat gesztenyeszínű hajkoronából hullott ki. És pont a te nyakkendődre!

Férj: (Egész bután védekezik.) Ez a nyakkendő két hónap óta ma van rajtam először.

Feleség: Na és? Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy ma csaltál meg. Ma hullott rá a nyakkendőre a szeretőd hajál. Igazán jobban vigyázhatnátok egy kicsit! (Kitér.) Te persze még szemérmetlen is vagy amellet, hogy megcsalod a feleségedet. Nem gondolsz arra, hogy legalább a látszatot megőrizd. Ezért vagyok én neked hat éve hü feleséged! De most már elég volt! Végeztünk!

Férj: (Még egy utolsót próbál viccelni.) Na csak hogy végeztünk! (Felkel az asztaltól.) Egészségedre fiacskám! (Olajat önt a tűzre.)

Feleség: Ugy te gazember? Benned már annyi szegyenérzet sincs, hogy bevalljad a bűnödöt? Izléstelen vicceket faragsz a szegény feleséged rovására, akhez smucig vagy, bezzeg másokra nem sajnálod költeni a pénzt.... (Egyhuzamban tíz percig káromkodik. Helyszöke miatt nem közöljük.)

Férj: (Most már dadog.) De aranyosom, hát ne szekirozz ezzel a hajszállal! Honnan tudjam én, hogy került a nyakkendőmre?

Feleség: Persze, honnan tudjad? Azt

se tudod melyik kedvesed hajáról való. Nem is egyvel csalsz meg! Először volt bátorságod azt mondani, hogy az én hajam, azután ezt a jóra való, tisztességes Annát keverted be a dologba, most aztán végre bevalód, hogy azt se tudod melyik szeretőd hajtorta rá gesztenyeszínű fejt a mellredre? Pfuj! De én el is megyek! Nem maradok egy percig se veled egy fedél alatt! Majd küld utánam a holmimat és a hozományomat. Valorzálva. (Veszi a kalapját.)

Férj: (Hirtelen mentő ötlete támad.) Mucuskám! Megvan! Minden rendben van! Új csak le hamar. Hiszen ez a te hajszálad!

Feleség: (Ismét rámutat szöke lürtleire.)

Férj: Jójó, de hiszen az előbb mondtam, hogy ez a nyakkendő két hónap óta nem volt rajtam. Emlékezz vissza: augusztusban noked gesztenyeszínű hajad volt! Látod, hogy meggyanusítottál. Feleség: Nem igaz! Augusztusban vörös volt. Juliusban volt gesztenyeszínű! Férj: Stimmel. Azóta nem volt rajtam ez a nyakkendő.

Feleség: (Leveszi a kalapot.) Akkor bocsáss meg, minden rendben van. (Megesőkölja.)

Férj: Na látod kedvesem, néha egy hajszálon mulik az ember csaiádi boldogsága. (Elhatározza magában, hogy ezután jobban fog vigyázni és távozás előtt mindig rendbe hozza a ruházatát.)

Stella

A földművespárt otthagya a parlamentet

Jönnek, vagy nem jönnek? — Veszélyben az ellenzéki egység

A belpolitikai helyzet előterében még mindig a Radics-párti képviselőknek az az állítólagos szándéka áll, hogy felhagynak a passzivitással és résztvennének a parlament ülésein. Pozitív hírek a Radics-párt elhatározásáról még most sem érkeznek Zagrebból, hír szerint azonban a Radics-párt szombaton tartja pártvezetőségi ülését Zagrebben.

A Radics-párt állásfoglalását komplikálják a kormánynak azok a fenyegetései, amelyekkel Radicsnak az országba való visszatérését akarja megakadályozni. E hírek szerint Radicsot azonnal letartóztatnák, ha az ország határát átlépné.

Veszekednek az ezységen

A horvát képviselők további iragatartása egyébként nemcsak a kormányt, hanem az ellenzékét is élénken foglalkoztatja. Az ellenzék egységes parlamenti akciója ügyében naponta folyó tárgyalások ugyanis azt mutatják, hogy az egység-frontról megalakításának az ügye nagyon rosszul áll. Így a parlament pénteki ülésén a földművespárt a vele szövetségben lévő demokratapárt részére is meglepetésszerűen felolvasta a parlament elhagyásáról szóló deklarációját, ami a demokraták között a legnagyobb meglepetést keltette.

A demokratapárt délutáni klubülésén megállapította, hogy a földművespárt nem járt el loyálisan a többi ellenzéki párttal szemben, a mikor nem közölte velük előre elhatározását, mert ebben az esetben a demokraták is hajlandók lettek volna hasonló tüntető akcióra a kormány ellen és az illetéktörvény tárgyalásának tartamára szintén kivonultak volna a parlamentből. Így azonban ezt a különben népszerű akció a demokraták — élénk sajnálkozásukra — lekésték. A demokrata-kerikális tárgyalások is úgy látszik holtnon ton vannak. Bár egyes beogradj estilapok hírt adnak arról, hogy Korosec dr. péntek délelőtt ismét tárgyal Davidovicsal, ez a hír annál kevésbé felel meg a valóságnak, mert Korosec már péntek reggel elutazott Beogradból. Távol van a fővárosból a kerikálispárt legtöbb tagja is, akik azonban kedde, az illeték törvény szavazásához visszaérkeznek Beogradba, míg a földművespárti képviselők csak október 20-ra, a parlament új ülészakának megnyitására térnek vissza Beogradba.

A földművespárt kivonul a nemzetgyűlésről

A parlament Jovanovics Ljuba elnöke alatt — minimális érdeklődés mellett — folytatta az illetékek felemeléséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. A szűrkén kezdődő, unalmas ülésnek mégis volt egy szenzációja: a földművespárt elhagyta az ülést.

Lázics Voja a földművespárt nevében másfélórás beszédében részletesen kritizálta a javaslatot. Beszédét azonban csaknem üres padsorok előtt mondta el. Végül felolvasta a földművespárt határozatát, amely szerint a párt nincs abban a helyzetben, hogy a javaslatot megszavazza és ezáltal felelősséget vállaljon annak következményeiért. A beszéd elhangzása után a földművespárt tiltakozása jeléül kivonult a teremből.

Utána Jovanovics házelnök berekesztette az ülést.

Vasraveréssel fenyegették Masin Dragát

ha nem mond le a házasságról

— Petrovics Vukasin volt szerb királyi miniszterelnök emlékiratai —

VII.

Délelőtt tizenegy órakor nyitottam meg a külügyminisztérium termében a minisztertanácsot. Eimondottam minisztertanácsaimnak a királlyal folytatott beszélgetések tartalmát. Azután kijelentettem, hogy én ezek után elhatároztam, hogy lemondok, s kértem a véleményöket. Mind helyeselte elhatározásomat. Erre együttes lemondó kérvényt fogalmaztunk meg, mely így szólt:

Miután felséged tudatta velünk azt az elhatározását, hogy Masin Draga asszonyt feleségévé teszi, s mindama kísérletünk, hogy felségedet ettől a végzetes lépéstől visszatartsuk, sikertelenek maradtak, a minisztertanács lehetetlennek tartja, hogy az állam ügyeit továbbra is mi vezessük. Kérjük tehát hivatalunk alól való kegyelmes felmentésünket.

Erre azt javasoltam, hogy a kormány menjen testületileg a királyi palotába, hogy a lemondást átnyujtsuk. Lépésünk jelentőségét akartam ezzel kiemelni. Háromnegyedtizenkettőkor mentünk a palotába. A szolgálattelvő szárnysegéd

jelentette, hogy a király ebédre vár bennünket. Közben a palota kertjében arról tanácskoztunk, mitevők legyünk, hogy még a tizenkettődik órában megakadályozzuk a király házasságát.

Elhatároztuk, hogy Bora és Gencsics minisztereket Dragához küldjük, hogy bírják rá a házasságról való lemondásra. Ha nem akar beleegyezni, akkor nyomban vasraveretjük és elszállítjuk a határra. Ők vállalták a küldetést. Gyorgyevics Andra miniszter pedig ugyanakkor elment Inokentij metropolitához, hogy megtiltsa neki a király megesketését. Arra is megkérettük a metropolitát, hogy ő is beszélje le a királyt erről a házasságról.

Közben negyedkettő lett. A két miniszter nem tért vissza. Mi többiek a szárnysegéd felszólítására az ebédlőbe mentünk, ahol a király üdvözölt bennünket. Miután asztalhoz ültünk, hozzám fordult a király:

— Hol vannak Gencsics és Bora?

Én azt feleltem, hogy rögtön jönnek.

Most a király Gyorgyevicshez fordult ugyanazzal a kérdéssel s ugyanazt a választ kapta. Erre nyugtalan lett és kiment az ebédlőből. Amikor visszatért, megbizta segédtisztjét, Blaczunavacs századost, hogy tudja meg, hová lett a hiányzó két miniszter. A tiszt néhány perc múlva visszatért és jelentette, hogy a miniszterek a Krunszka utcába mentek. Itt lakott Draga. A király erre parancsot adott, hogy azonnal és minden körülmények között hozzák a palotába a két minisztert.

Közben a két miniszter megérkezett. Az ebédnek már vége volt, s a király tréfásan szólt a későn érkezettekhez.

— Most éhen maradtatok!

De azért kaptak utólag ebédet. Tíz perc múlva felkelt a király s arra kért bennünket, hogy vonuljunk a tanácskozóterembe, míg ő Gencsicsel a dolgozószobájában tárgyal.

Eljárása nem méltó egy uralkodóhoz....

A tanácskozóterembe behallatszott a király és Gencsics miniszter heves szóharcának lármája. Végre is rászántam magamat és beléptem a király dolgozószobájába. Megkértem őket, hagyják abba a szenvedélyes vitát s jöjjenek velem a tanácsterembe. Nyomban követek. Mikor mind együtt voltunk, felszóltam. Az egész kabinet előtt megmondottam a királynak, hogy eljárása nem méltó egy uralkodóhoz, s ezért nem akarunk vele tovább vitatkozni, hanem a minisztertanács lemondása rögtön elfogadását kívánja.

A király elvben elfogadta lemondásunkat, csak arra kért, hogy az új kormány kinevezéséig vezessük tovább az ügyeket. Én kijelentettem, hogy ez természetes, s az utolsó percig teljesíteni fogjuk kötelességünket. Csak azt kívántam, hogy azonnal fogjanak a kormányalakításhoz, mert a tervbe vett házasság miatt nem mehetünk bele semmiféle késlekedésbe.

A kézfogó

Erre a király egy kiáltványt adott át a közoktatásügyi miniszternek, kérvén, hogy azt azonnal közölje a néppel. Ebben az írásban tudatja a király Szerbia népével, hogy Masin Dragával jegyet váltott. A kultuszminiszter azt mondta, hogy ezt a közvetítést nem vállalja. A király erre mértéktelen düre lobbant. Dühöngve négyfelé tépte a lemondóleveleinket és a földhöz vágta. A király a négy darab papírost, amely a király hihetetlenül izgatottan, szinte menekülésszerűen kirohant a szobából.

Most újabb minisztertanácsot hívtam össze a külügyminisztériumba, ahol aztán újabb lemondólevelet írtunk. Nem volt veszteni való idő, mert elhatároztuk, hogy a mi kormányunk semmi szín alatt se engedi meg a király eljegyzését. Meghagytuk az előbbi lemondás szövegét, csak ezt irtuk eléje:

A minisztertanácsnak már volt szerencséje felségednek a következő lemondólevelet átnyujtani: Most a korábbi változatlan szöveg következt, ezzel a tördással:

Ilyen körülmények közt lehetetlené vált, hogy továbbra is felséged szolgálataiban maradhassunk.

A lemondást csak délután négy órakor adhattam át a királynak, mert addig Masin Dragánál időzött.

A király nagyon barátságosan fogadott és tudtomra adta, hogy immár formálisan is megtartotta eljegyzését Masin Dragával. És büszkén mutatta gyűrűsujján a jegygyűrűt.

Mire én megjegyeztem:

— Azt hiszem, hogy felséged már nagyon sokszor eljegyezte magának Masin asszonyt.

? CSELLOZÁK ?

Moravai zeneművelés (Románia) zongoránra fordítja. Ingyen. 6479

Holvan Habsburg József?

Cáfolják müncheni tárgyalása híreit

Budapestről jelentik: Politikai körökben nagy feltűnést keltett az a hír, hogy Habsburg József főherceg és felesége, *Augusztá* főhercegnő Bécsen keresztül *inkognitóban* Münchenbe utaztak, ahol a főherceg nagyjelentőségű tárgyalásokat folytat a bajor monarchista politikusokkal. A kipattant hírt a főherceg környezete természetesen siet megcáfolni és budapesti lapok ezzel kapcsolatban a következő felvilágosítást közlik illetékes helyről:

— Az egyik bécsi lap nyomán elterjedt fantasztikus hír légből kapott koholmány. József főherceg évek óta nem hagyta el Magyarországot területét s az utóbbi időben a pillisi hegyekben vadászott, jelenleg pedig a fővárosban tartózkodik. Mindössze annyi igaz, hogy *Augusztá* kir. hercegnő asszony két gyermekével, József Ferenc kir. herceggel és Zsófia kir. hercegnővel Münchenbe utazott szülei, illetve a nagyszülők meglátogatására és jelenleg is még a bajor fővárosban tartózkodik.

A cáfolatnak politikai körökben egyáltalán nem adnak hitelt, mert köztudomású, hogy a főherceg nem tartózkodik Budapesten és csütörtökön is egy ünnepélyen, ahol személyesen kellett volna megjelennie, szárnysége, *Algya-Papp* Sándor százados helyettesítette, aki megemléltette az alkalommal, hogy József főherceg nincs a fővárosban.

Hugó első tudósítása

Van még humor Sztaribecsejen!

Abban a törekvésünkben, hogy hirsolgálatunkat állandóan tökéletesítsük és lapunk tudósítóinak hálózatát a lehetőségig kiszélesítsük, nagy haladást jelent az alábbi levél, amelyet Sztaribecsejéről kaptunk és amely szövegében így hangzik:

Bácsmegyei Napló
tek. szerkesztőségének
Szubotica

Tisztelt Főszerkesztő Ur!
Én vagyok szolgálatomat mint tudósító felajánlani.

Igaz hogy ezt a tudósítást egy kevéssé későn adom becses lapjának tudomására de azért érdekes és érdemes azt hozni.

Körülbelül 2-3 hét előtt *Horváth* Gergely sztári becsei földbirtokos felajánlott 100 dinárt akkor, ha *Altman* János itteni lakos, háztulajdonos kinek a piac téren saját üzlete van 56 éves ember, ha hagyja magát egy kis kocsin melyen zöldséget visznek a piacra, tolni. *Mayland* Béla itteni lakos, háztulajdonos vendéglős vállalkozott arra, hogy ő fogja *Altman* tőni. A pénzt *Horváth Tihanyi* tanítónál letétbe helyezte, mely összeget *Altman* János a piac téri körül tolatás után fel is vett e ez összeget az elagott iparosok részére ki is utalta illetőleg kifizetett.

De ennél még egy érdekesebb eset történt itt Sztári Becsejen. *Bogdanovits* Zsivkó fűszerkereskedés előtt állott *Milovanov* Vujó és még többen, arra ment *Engelsmann* Hugó. Erre azt mondja *Milovanov* Vujó *Bogdanovics* Zsivkónak ha adsz Hugó bácsinak egy puszit, fizetek 100 dinárt. Áll az alku. *Milovanov* letétbe helyezte a 100 d. és behívja Hugó bácsit az üzletbe, de erre nem egyezik vele *Milovanov* hanem azt kívánja, hogy itt az utcán pusztizza meg. *Bogdanovits* oda megy Hugó bácsinak hogy fogja a pénzt és oda adja Hugó bácsinak, ki nem volt rest észbe vágta, hogy mulatnak az emberek itt. Remélem a dolog elég érdekes és megérdemli a figyelmet, valamint azt is hogy...

dósítója legyen egyelőre tiszteletpédányért

hive *Engelsmann* Hugó

Mondanunk sem kell, hogy örömmel vettük Hugó bácsi első sztari-becseji tudósítását és a sikerült kezdet után feszült érdeklődéssel várjuk a folytatást.

HIREK

— 230.000 aranykoronát fizet Magyarország a háboru alatt elvitt értékekért. *Beogradból* jelentik: A minisztertanács pénteken délután 6 órától egész 9 óráig ülésezett. Elsősorban foglalkozott a kormány az 1923-24. évi állami költségvetéssel. *Sztadinovics* pénzügyminiszter követelte, hogy egyes minisztériumok csökkenték tárcáik kiadásait. Döntött ezután a minisztertanács a Magyarországgal kötött egyezmény ügyében, a háboru alatt Szerbiából jogtalanul elvitt értékek megtérítéséről. A trianoni békeszerződés értelmében ugyanis Magyarország a még meg nem állapított hadikárpótláson kívül is tartozik a háboru alatt Szerbiából elvitt értékekért külön kárpótlást fizetni. Már régebben működik Budapesten egy jugoszláv bizottság ezeknek az értékeknek megállapítása céljából, a kormány azonban, hogy véget vessen e bizottság költséges fentartásának, egyezményt kötött a magyar kormánnyal, amely szerint Magyarország 230.000 aranykoronát fizet kárpótlás fejében. Ez a fizetés azonban nem készpénzben, hanem áruszállítás formájában történik.

— Somborban dönt a bunyevác-párt további politikájáról. A bunyevác-sokác-párt szombaton kezdi meg Somborban *bizalmiférfi-értekezletét*, amelyen részt vesz a párt valamennyi bizalmiférfia s megjelenik azon a klerikális képviselői klub öt kiküldötte is, köztük dr. *Kukovec*, a klerikális párt titkára is. A sombori kongresszuson dönt a bunyevác-sokác-párt további politikai magatartásáról. Itt dől el véglegesen, hogy a bunyevácok megegyeznek-e vagy továbbis ellenzékben maradnak.

— Mussolini nem látogatja meg *Pasicsot*. Rómából jelentik: Az *Itallana Nacionálna* közlése szerint Olaszország és Jugoszlávia között a tárgyalásokat csak abban az esetben lehetne folytatni, ha az önálló Fiume létesítésének kérdését kikapcsolják. Az olasz külügyminisztérium ezzel egyidejűleg megcáfolja *Pasics* és *Mussolini* találkozásáról elterjedt híreket, valamint a csehszlovák sajtó azon híreit, amelyek szerint Olaszország és Jugoszlávia között létrejött a megegyezés.

— Aláírták az osztrák kereskedelmi flotta felosztására vonatkozó jegyzőkönyvet. Rómából jelentik: Olaszország és Jugoszlávia között 1920-ban Párisban létrejött és az osztrák kereskedelmi flotta felosztására vonatkozó megegyezés pótló jegyzőkönyvét *Mussolini* és *Antonievics*, Jugoszlávia követe, csütörtökön aláírták.

— A suboticei biztosító intézetek felülvizsgálása. Egy régebbi kereskedelmi miniszteri rendelet értelmében a biztosító intézetek is államnnyelven kötelesek üzleti könyveiket vezetni, s kötvényeiket kiállítani. Csütörtökön Suboticán tartózkodott a kereskedelmi minisztérium kiküldötte, aki végigjárta a biztosító intézeteket és ellenőrizte, hogy megfelelnek-e ennek a rendeletnek. A legtöbb helyen az ügykezelést rendben találta a miniszteri kiküldött, az egyes társulatoknál a nyelvháználattal ügyében észlelt szabályellenességekről pedig jegyzőkönyvet vett fel és azt felterjeszti a kereskedelmi minisztériumba.

— A bánáti nemszláv középiskolai tanárok vizsgálja. A bánáti nemszláv tanárok vizsgálja az államnyelvből, külön e célra alakult bizottság előtt már megkezdődött. Összesen 38-an jelentek meg a vizsgán *Becskekerekről*, *Pancevórol*, *Kikindárol*, *Versecről*, *Belackváról*. Pénteken egész napon át írásbeli volt, szombaton lesznek a szóbeli vizsgálatok. Vasárnap a levizsgázott tanárok próbatanítást fognak végezni a bizottság előtt. A vizsgálatokat 13-án befejezik. Október 14-én kezdődik a polgári iskolai tanárok vizsgálja az államnyelvből.

— Eltemették *Matasichot*. Párisból jelentik: Fagyos esőben, a nyilvánosság teljes kizárásával temették el *Matasich-Keglevich Géza* gróft. A temetésen jelen volt *Luza* főhercegnő is.

A LONDONI PARTÁJ

Bécsi lapok írják, hogy *Radics* István megbízta zagrebi híveit, hogy birtokát és vagyonát adják el az összeget küldjék neki Londonba, ahol véglegesen le akar telepedni.

Mi nem tudjuk, hogy van-e *Radics*nak birtoka és vagyona. Ha van ez mindenesetre rést szakít a legendán, amely a horvát parasztszektét körülveszi. Forradalmár, parasztszekt, — akinek birtoka van... Ha ma már nem is kíván senki aszketizmust, az élet örömeiről s a vagyon gyönyörűségéről való lemondást a népvészirtől. *Radics* alakja mégis úgy élt a fantáziában, hogy szegény ember, aki katekizmust, meg politikai röpiratot ad el boltjában a bevetődő horvát parasztnak, s nemcsak szerkeszti, hanem árusítja, esetleg házhoz is hordja, mérgesszavu kis heilapját, a »*Slobodni Dom*«-ot. Ha igaz, hogy *Radics*nak birtoka van, akkor azt is meg lehet érteni, hogy menekültből, emigránsból állandó londoni lakos lesz, partáj egy bérpalotában, esetleg bérlő egy London környéki villában. Ezzel aztán lassanként megszűnik itthoni politikai tényező lenni. Londoni lakos lesz belőle. Mert az emigráns *Radics* is 10-dél alatt lakott Londonban, talán éppen ott, ahol ezután is lakni fog, azonban más a Londonba menekült, mint a Londonban megtelepedett *Radics*, a ki azzal, hogy londoni lakossá válik, azt is dokumentálja, hogy már legföljebb csak látogatába akar visszamenni az elhagyott régi hazába. Hiába írja haza a leggyilkosabb hangu londoni leveleket, *Radics*, — vagy ha ő nem a fiai, — már angolokká lesznek s tán csak emlékkükbe él a horvát haza, a melyet fel akart szabadítani.

A Londonba menekült *Radics*hoz konspirálni, hazát felszabadítani járiak a horvátok, a Londonban letelepedett *Radicsot* azért keresik majd fel, hogy kalauzolja őket a nagy városban.

Egy forradalmár, aki londoni illetőségű ugyanottani lakos lesz...

— A suboticei gyermekmenhely új főorvosa. Dr. *Pavkovic* Milutin városi tisztifőorvos, a suboticei gyermekmenhely főorvosa, hivatalos elfoglaltsága miatt lemondott a menhelyben betöltött állásáról. A menhely igazgatósága dr. *Reisz* Elek gyermekorvost nevezte ki az intézet új főorvosává.

— Vilmos excsászár *Ruprecht* agitációját ellen. Doornból jelentik: Több müncheni személyiség Doornban Vilmos császár elnökölésével ülést tartott, amelyen *Ruprecht* agitációját foglalkoztak. Az ex-császár és az ex-trónörökös nagy mértékben nyugtalanoknak *Ruprecht* agitációját miatt.

— Sztrájkba léptek az osijekai kéményseprők. Osijekről jelentik: A kéményseprő segédek néhány nappal ezelőtt fizetésjavítást kértek munkaadóiktól. A kérést azonban a munkaadók megtagadták, mire a kéményseprők sztrájkba léptek. Az egyeztető tárgyalások megindultak.

— A franciák hadbíróóság elő állítanak öt rendőrtisztviselőt. Düsseldorfból jelentik: Öt vezetőállásban levő rendőrtisztviselőt, akiket többekkel együtt a legutóbbi vasárnapi véres incidensek után n franciák elfogtak, az előzetes vizsgálat lefolytatása után, hirszerint, gyilkosság kísérlete miatt vád alá fognak helyezni és a francia haditörvényszék elé fognak állítani.

— Mussolinit hercegi rangra emelik. Megirtuk, hogy *Mussolin*it az olasz király hercegi rangra fogja emelni. Mint most Rómából jelentik, az erről szóló királyi dekretumot a fascizmus évfordulója napján teszik közzé.

— Harangszentelés *Stara-Moravicán*. A *staramoravicai* katolikus templom részére elkészíttek az új harangok, amelyeknek ünnepélyes felszentelése a jövő héten lesz, ünnepélyes istentisztelet keretében.

— *Ječić* Waldemar hegedűművész koncertje. *Ječić* Waldemar hegedűművész, aki királyi ösztöndíjjal végezte tanulmányait Prágában *Sefcsics* tanárnál s *Berlinben* *Marteanu* professzornál, *Suboticán* vasárnap este nyolc órakor a Városi színházban önálló hangversenyt ad. Műsorán *Paganini*, *Sarasate*, *Reger*, *Kubelik* művei és saját szerzeményei szerepelnek. A sikeresnek ígérkező koncertre jegyvek este a színházi pénztárnál válthatók.

— Bajorországból kiutasítják az oroszokat. A müncheni lapok jelentése szerint Bajorországból tömegesen fogják kiutasítani az oroszokat. Az oroszok ugyanis a nyári évadban igen nagy számban özönlöttek el Bajorországot s a legtöbben hamis néven szerepeltek és tetepedtek le.

— Öngyilkossági kísérlet. *Petrovics* Alexander orosz menekült huszonnégy éves felesége pénteken délelőtt kilenc órakor lakásán zsírszódával megmérgezte magát. A mentők beszállították a városi kórházba. Tettének oka ismeretlen.

Leányvásár. A régi jó idők emléke fog felelevenedni ma este a „*Sand*“ művészestélyén. Leányvásár lesz. Az a hölgy, akiért a legtöbb vevő jelentkezik, szabadon választhat magának férjet a deli sportifjak között. — Az élvezetesnek ígérkező estély műsorának minden száma a legújabb slágerekből van összeállítva, úgy, hogy minden remény meg van arra, hogy az estély résztvevői kellemesen fognak szórakozni. Műsor után tánc lesz az új *Lloyd* fényesen feldíszített nagytermében. Az estély pontosan este 9 órakor kezdődik.

— Halálozás. Özv. *Glück* Salamonné szül. *Treuer* Fanni, folyó hó 3-án Somborban elhunyt. Temetése folyó hó 5-én délután 2 órakor. Az elhunytban *Bruck* Jenőné édesanyját gyászolja.

— Ezüstpénz helyett — „*firnisz*“. *Osijek*ről jelentik: *Ivičić* Jovan zagrebi kereskedő a vonaton megismerkedett *Papo* Simon szarajevói kereskedővel és csakhamar bizalmas beszélgetésbe keveredtek. *Papo* elmesélte új utitársának, hogy *Zagreb*ban sikerült 27 kilogramm súlyú ezüstpénzre szert tennie, melyet egy kis ládikában visz magával. Most *Beli-Manastirra* utazik, hol egy nagyobb üzletet kell lebonyolítania, melyhez azonban kevés a pénze, mert az ezüstöt vette. Ajánlatot tett *Ivičić*nek, vegye meg tőle az ezüstpénzt. Rövid tárgyalás után megállapodtak 9000 dinárban, melyet *Ivičić* ki is fizetett és birtokába vette az ezüstöt tartalmazó ládikát. Csak *Osijek* állomás előtt jutott észébe, hogy tulajdonképpen meg kellene az ezüstpénzt nézni is. Felbontotta a ládika fedelét és nagy megdöbbenésére az ezüstpénz helyett — „*firnisz*“ talált a ládikában. *Papo* közben eltűnt a vonatról. *Osijek*re érve, *Ivičić* azonnal jelentést tett a rendőrségnek, melynek sikerült is *Papo*-t rövidesen kézrekeríteni. Kihallgatásakor *Papo* azzal védekezett, hogy őneki eszé ágában sem volt *Ivičić*et megkárosítani, csak tréfát üzött vele, a pénzt ugyanis visszaadta volna neki. Atadták a bíróságnak.

— Egy elhalt mohoi magyar katonafiú sirjára... A Zagrebban állomásozó magyar katonafiúk szomorú verses levélben tudatják velünk egy mohoi bajtársuk, *Kozma Géza* halálát. A levelet következő gyászoló bajtársai és földieik írták alá: *Moliak*: Erdélyi Lajos, Tóth János, Kürei János, Berecz György, Simka Lajos, Kovács Gábor, Fenyves István, Filip Fabrincki, *Zsabya*: Senk Péter Szt. Hubert, Janó Károly Pacsér. *Adaiak*: Lajkó András, Merkovics József, Pálkás István.

— Ujból megkezdte működését a francia klub. A következő sorok közlését kéri: A subotica-i francia klub ujból megkezdte a nyári szünet által megszakított munkáját. Az igazgatóság rövid idő múlva közölni fogja a közgyűlés és az új igazgatóság választásának időpontját. Tagnak és a francia krúzus látogatására iratkozni lehet (tnulóknak is) naponta 9—12 óráig a főgimnázium igazgatójánál. A francia nyelv elsajátíthatása végett délelőtt és délután lesz néhány tanfolyam kezdők számára, valamint azoknak is, akik már járatosak a francia nyelvben, továbbá hölgyeknek és uraknak is, akik magukat gyakorolni és tökéletesíteni óhajtják a nyelvben. — A klub igazgatósága.

— Rabló beduinok meggyilkolták öt olasz tisztet. Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia* tripoliszi jelentése szerint egy beduinbanda megtámadott egy teherautókat, amelyen öt olasz tiszt és két benszülött katona ült. Az autót az országuton szétdarabolva találták meg és mellette feküdt egy olasz tiszt megcsontított holtteste s valamivel távolabb egy másik olasz tiszté is. A többi áldozatra nem lehetett ráakadni. Olasz katonaság üldözi a gyilkos bandát.

— Nagy vihar pusztított Angliában. Angliát tegnap éjjel óta óriási vihar söpörte végig. A szél sebességét egyes helyeken óránként nyolcvan-két mérföldre becsülték. Számos hajó a legnagyobb veszedelemben van. A parti hatóságok mentőhajókat küldtek ki. Az átkelési hajószolgálatot ideiglenesen megszüntették, ugyanígy a légi szolgálatot is. Az elakadt utasok között van Bruce ausztráliai miniszterelnök is, akinek ma kellett volna a birodalmi konferenciára megérkeznie.

— Megdrágult a csomagküldés. A hivatalos lap mai száma a postaügyi miniszter rendeletét közli, amely a hazai kereskedelem számára szánt kedvező meglepetésként felemeli a postai csomagok portóját. A rendelet szerint október 15-ikétől kezdve egy csomag portója

3 kg.-ig	8 dinár
3—5 »	12 »
5—10 »	25 »
10—15 »	40 »
15—20 »	50 »

Amint látszik a kormány eredményesen küzd az ellen, hogy a dinár belső vásárló ereje növekedjék. Minden héten megdrágít valamit s ezzel példát ad azoknak, akiknek nincs ugyan alkalmuk olyan jelentékeny árdragításra, mint a minisztériumnak, de kisebb fokú áremelésről nem szoktak visszariadni.

— Hazena-mérkőzés. Vasárnap délelőtt fél tíz órakor kerülnek össze a *Bácska pályán* a sombori S. T. E. és a subotica-i Sport hazena csapatai. A két jóképességű hazena csapat küzdelme dönti el *Vojvodina hazena-bajnokságát*, amelynek előmérkőzése Somborban zajlottak le. A hazena-mérkőzés után az utóbbi időben szépen szereplő Starakanižai A. C. játszik a subotica-i Sporttal bajnoki mérkőzést.

— Harminchétmillió márka — egy kiló kenyér. A márka zuhanása olyan fantasztikus drágaságot idézett elő Németországban, aminőt idáig elképzelni sem tudunk. Egy tegnap éjszaka érkezett berlini távirat szerint pénteken egy kiló jegynélküli kenyér ára harminchétmillió márka. Egy másik berlini jelentés szerint a létfontartási költségek birodalmi indexszáma szeptember hónapban tizenöt-milliószorosra emelkedett. Augusztusban az indexszám 186 ezerszeres volt. Az emelkedés tehát 2460 százaléka egy hónap alatt.

— Macskavadászat Osijeken. Osijekről jelentik: A napokban egy kóbor macska az Alsóvárosban Tubics Stévo belobrdói lakost összemarta. A hatóság intézkedésére a városi gyepteremtő legényeivel most valóságos hajtóvadászatot rendez Osijek utcáin a macskák ellen.

(*) Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Alexandrova-utca 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcbőrhamlasztás, alkalmatlan hajszálak, pallanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehéritő és szeplőkénőcsök stb. 230f

Borgia Lukrétia, a szépeséges Liane Haiddal a főszerepben a jövő ideoval legnagyobb szenzációja lesz. Balkánfilm.

Foto-szalón. Vig. Subotica (Nádor-kávéház fölött) készít fényképeket a legmodernebb és legművészibb kivitelben.

A subotica-i Zsidó Patronázs-egyesület október 7-én, vasárnap fél 11 órai kezdettel a Lijka-moziban változatos, mulattató programmal nagyobb szabású gyermekmatiné rendez. A matiné jövedelméből óhajtja az egyesület gondozottjainak ez évi téli felruházását fedezni.

KÖZGAZDASÁG

A posta és az utánvétek kifizetése. A kereskedők az eladott áruk egy részét utánvétellel küldik el, de a pénzre hosszú ideig kell várni, amár a címzett azt rögtön kifizette a postának. A novisadi ipar és kereskedelmi kamara beadvánnyal fordult a novisadi postaigazgatóságot és kéri, hogy az utánvételezett összegeket azonnal fizessék ki a kereskedőknek, mert tarthatatlan állapot, hogy a posta kamatmentesen használja a kereskedők pénzét.

Az osztrák kereskedelmi szerződés előkészítése. Beogradból jelentik: Pénteken délelőtt megalakult az ausztriai kereskedelmi szerződés tárgyalására kiküldött bizottság. Elnökekül Gyuristics Márkó, alelnökéül Andreics és titkárául Dimitrievics radikális képviselőket választották meg.

A novisadi kamara a nemzetközi posta-forgalom megkönnyítéséért. Novisadról jelentik: Békében a postahivatalok ugynevezett *válaszkuponokat* árusítottak, melyek ellenében bármely országban kapni lehetett bélyeget. Aki tehát egy külföldön lakó ismerősétől saját költségére akart választ kapni, az vett ilyen szelvényt és elküldte. Ma ilyen válasz-szelvények nálunk nincsenek, míg több ország ujból forgalomba hozta ezeket. A novisadi ipari és kereskedelmi kamara beadvánnyal fordult a postaügyi minisztériumhoz, amelyben kéri, hogy a nemzetközi forgalom megkönnyítése céljából a válaszszelvényeket ujból hozzák forgalomba.

TÖZSDE

Novisadi terménytőzsde, október 4-én. Irányzat szilárd. Buza 353.75 dinár. Tengeri, csöves 140 dinár, szárított 245 dinár, januári 225 dinár, március-áprilisi 260—262.50 dinár. Liszt 6-os 380 dinár, 8-as, takarmány 190 dinár. Egyébben nem volt kötés.

Beograd, október 5. Zárlat: Amsterdam 35.75, Bécs 0.12275—0.12235, Berlin 0.40—0.35, Budapest 0.47, Genf 1570—1565, London 399.50, Milano 393.56—392.50, Newyork 88.25—87.75, Páris 520—518, Prága 262—261.50, Bukarest 42.50—42.—, Szófia 85—84.—.

Zagreb, okt. 5. Zárlat: Bécs 0.1235—0.1225, Budapest 0.49—0.45, Genf 1575—1567.50, London 400—397.—, Milano 395.50—391.50, Newyork 87.75—86.75, Páris 522.50—517.50, Prága 262—260.—, Bukarest 42.—, Szófia 87, Varsó 1.70.

Zürich, okt. 5. Zárlat: Berlin 0.00009 (0.000001), Newyork 559 (560.25), London 25.49 (25.47), Páris 33.10 (32.70), Milano 25.10 (24.90), Prága 16.60 (16.55), Budapest 0.03 (0.03), Beograd 6.45 (6.47), Bukarest 2.575 (2.5750), Szófia 5.45 (5.50), Varsó 0.0009 (0.0010), Bécs 0.007850 (0.007650).

Budapest, október 5. A devizaközvet hivatalos árfolyamai: Beograd—Dinár 224—238, Berlin, márka 0.0035—0.0065, Bukarest 94—107, Lei 95—108, London, 8920092600, Angol font 88700—95100, Milano 880—935, Lira 800—945, Páris 1150—1216, Francia frank 1165—1232, Varsó, lengyel márka 4—5.65, Newyork Dollár 19320—20200, Prága, szokol 580—624.

Értéktőzsde. A tőzsde üzletlen, újabb árfolyam süllyedések mellett. Különpénzt két és fél százalékkal nagy tételekben kínáltak. Az utótőzsdén az irányzat továbbra is lanyha maradt.

Tőzsdézárlat: (ezer koronákban.) Magyar Hítel 665, Osztrák Hítel 142, Salgó 590, Rima 150, Déli vasút 126, Államvasút 405, Kohó 825, Atlantica 43, Ganz—Danubius (rég) 32000, Köszén 2545, Pápir 48, Földhítelbank 330, Victoria 305, Kereskedelmi Hítel 25, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 1050, Beocsini 1075, Urikányi 1150, Láng 235, Lipták 34, Cirkoripar 3250, Klotild 105, Temesi szesz 90, Hungária mütrágya 200, Olasz-Magyar Bank 40, Angol-Magyar Bank 112, Leszámitoló Bank 94, Magyar-Cseh 40, Nova 118, Kronbergerfa 190, Közuti 24, Csáki 44, Izzo 450, Magnezit 2500, Victoria Butor 17, Ofa 500, Malomsoki 16, Pesti Hazai Takaréka 3100.

Nagy kiadás
szücs- és szőrmeárúkban
árutorkelés miatt
e hó 17-től okt. 15-ig
leltári áron
nagyban és kicsinyben
Spitzer Lajos szücs
szőrmeárúházaiban Subotica
Sokolska ulica. 3485

Dr. Borivól Miladinovič orvosi rendelését megkezdette, rendel kizárólag orr-, gége- és fülbetegnek. Lakik: Subotica, Paje Kujundzica ulica 12.

EREDETI

INNES CHAMBERS & Co. HAWICH
és
A. GAGUIERE & COMP. LONDON

raglan- és öltönyszövet

EREDETI

BIANCHINI, FERIER PÁRIS,
THOMAN, ARDENZ & Co. ZÜRICH

és
C. WOLFRUM AUSSIG

képany-, kostüme- és ruhaszövet

divatkülönlegességek kizárólag

Szekely és Vujkovic

divatkülönlegességek áruházában
kapható.

7490

Volt hadifoglyok!!!

Megjelent a legszebb orosz dal, amely lépten nyomon kísért benneteket nagy Oroszországban. Címe:

BAJKÁL (Szibériai emlék)

Vegyétek és terjesszétek!

Moravetz kiadás

Mindenütt kapható! 7344

Kellemes meglepetés

fog szerezni a temesvár—lipcsei Moravetz-cég az idén a zongorát vagy hegedűt játszó közönségnek. Október 15-én megjelenik az első

Moravetz Karácsonyi Album

olyan szenzációs külső kiállításban és belső tartalommal, amelyet eddig a legnagyobb világcégek adtak vevőiknek. 30 oldalon 34 kiválóatott művet tartalmaz ez a pompás album, mely a legdivatosabb táncok, népszerű dalok, legszebb magyar nóták, kedvelt operák, kiválóatott két- és négykezes darabok gyűjteménye lesz és minden zongorára odakerül. Az albumba felvett művek egyenként véve 380 dinárba kerülnek. Karácsonyi albumot eddig ne veyen, míg a Moravetz-albumot nem látta! Október 15-én a Moravetz-album is minden könyvkereskedésben kapható lesz. 7434

NA ELEGÁNSAN AKAR ÖLTÖZKÖNNI
ugy tekintse meg

ősi és téli szöveiteimet!

Raktáron tartok: öltöny-, raglan- és téli kabát-szöveiteket. Bricsosz 300 dinár. Raglán és télikabát 1000 dinártól kezdve mérték után a legutabb divat szerint — Megrendelhető:

NÁVAY ISTVÁN

polgári- és egyenruhás üzletgáznál, Subotica, Somborski pól 2. (Nagytemplom mellett Dr. Kiss-ház.) 6555

TÜZIFA

vagontételekben valamint hasábban és aprítva, házhoz szállítva, legjutányosabban beszerezhető

Vujković J. és Társa
cégnél, Jukićeva ul. 41.

NYILTTÉR.

Az eddigi Salver i Glück cégből Glück Miksa ur kielégítéssel kivált és a céget ezentul Lajčo Salver név alatt vezetem és jegyzem.

Lajčo Salver
Subotica
Karadžičeva ul. 14.

7575

Hölgyek figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy Knisz és Molnár urakkal a mai napon társultunk, angol és francia munkát a legújabb divat szerint a legjutányosabb árban vállalunk.

Tisztelettel
Hauser Nővérek
női divat szalon Subotica
Cars Dušana ulica
(Vass Adámmal szemben).

7545

Hirdetmény.

Krivaja Vodna Zadruga Bacska-Topolán 1923. október 14-én délelőtt 10 órakor a bacska-topolai szolgabiroóság épületében nyilvános árlejtést tart a társulat főcsatornájának kitisztítása körüli munkálatokra 64 km. hosszúságban, Szrbobran, Crno-Brdo, Sekity, Mali-Idjoš, Bajša, Topola, St.-Moravica és Pacsir községek határában a novisadi folyam-mérnökség tervezete szerint.

A költségvetési előirányzat 1.291.334 dinár. Kaució 5%, mely összeget az ajánlattevő készpénzben vagy értékpapirokban köteles lefizetni az árlejtés napján.

A 20 dináros bélyeggel ellátott írásbéli ajánlatokat legkésőbb az árlejtés napjának délelőtt 9 órájáig kell átadni a Krivaja Vodna Zadrugának Bacska-Topolán lepecsételt borítékban.

A tervezet és feltételek megtekinthetők a bacska-topolai szolgabiroásgnál és a Hidrotechnički Odeljagnál (Folyammérnökség) Novisadon a hivatalos órák alatt.

Krivaja Vodna Zadruga 29. szám.
Bacska-Topola, 1923. október. 2.

Stevan Kupusarević s. k.
kormánybiztos, megyei főjegyző.

7595

Új boroshordók

25—700 literesek, elsőrendű kidolgozás, minden mennyiségben, azonnali szállításra, hi-ként 176 dinártól kezdve

lagerhordók

20—50 hl-esek, ajtóval és patenzárral, hi-ként 236 dinártól kezdve ab gyár kaphatók.

Zagrebi Hordógyár R. T.
képviselője:

Vladislav Zubković, Sombor
Telefon 234 és 249

7084

**KÁTRÁNYFEDŐLEMEZ
KÁTRÁNY
KARBÓINEUM**

FACEMENT és minden egyéb építési anyagot
adni:

GRADIVO ZAGREB

ul. 3. - Telefon 5—55.

120

S. VUKIČEVIĆ i DRUG.
VASKERESKEDÉS SOMBOR

TELEFON 73.

MELEGEN SAJTOLT

ANYACSAVAROK

2 3 4 5 számban

Ajánlják dusan felszerelt vasáruraktárakat

7436

SZŐRMEVÁSÁR

NAGYMENNYISÉGŰ
SZŐRMEÁRU
ÉRKEZETT.

Skunks-, Perzsa-, Biber-, Nutria-, Bibrött-, mindenfajta róka-, Szilskin, oposon-, vadmacaka-, brabant-, szőrmebélés a legfinomabbtól a legolcsóbbig, báránnyőr és minden e szakmába vágó áruk. Kérem tisztelt vevőimet, hogy megrendelésüket különösen szőrmekezesekre saját érdekében már most eszközöljék. Vidéki megrendeléseket elfogadok SZÜCSÖK a szezon beállta előtt vásároljanak. Győződjön meg áraink versenyképességéről. Nagyban! Kicsinyben! Vázárlás nem kötelező!

GOLDSTEIN ANTAL
SZŐRMEÁRUHÁZA SUBOTICA
STROSSMAYEROVA U. 5. (HUSPIAC)

6157

NOVISADON

ÜZLET A FŐUTCÁN

áruval és berendezéssel családi okból azonnal átadó. Cim: Schmolka hirdetőirodában Novisad, Futoski put 2. szám. 7589

Gazdag bánáti német községben

cékrásműhely jutányosan eladó.

Cim: FRANZ SCHWARZ, SVETI-HUBERT BANAT.

7594

BÉCSI GYÁRTMÁNYU

GABONAROSTÁK

kaphatók jutányos árban

ORSZÁGOS HITELBANK R. T. SOMBOR
7541 ARUOSZTÁLYÁNÁL.

**KERESKEDŐSEGÉDEK
FELVÉTELNEK**

Klein Jenő kötött- és szövöttáru kereskedés Novisad. (Szakmabeliek és kirakat-rendezéshez érték előnyben.)

7580

„NATIONAL“ CASSA

legújabb szisztem, teljesen jó állapotban igen olcsó áron eladó. Zentai Béla vaskereskedő Senta, Telefonszám: 76. 7583

Amerikai ügetők!

versenyistálló felosztása miatt eladó. Ugyanott néhány szép telivér és félvér amerikai csikókapható.

**GERBER SÖRGYÁR
STARI-BEČEJ.**

7331

LIVNICA FERRUM D. D.

Felsőipariscolát végzett, jugoszláv alattvaló, műhelyi és szerkesztési gyakorlattal bíró

műszaki hivatalnok
kerestetik azonnali belépésre.

TELEP a melyen jól bevezetett fakereskedés van, lakóházzal és magtár-épülettel a város központjában kedvező fizetési feltételek mellett **ELADÓ.** Cim: PUBLIK-jutányos áron **REKLAM** hirdetési iroda Subotica, Strossmajerova ulica.

7456

TÜZIFA

I-a bükkhasáb és tölgygel kevert bükkhasáb tűzifát vaggontételben és méterben legolcsóbb napi árak mellett prompt szállít a

KOVINI BANK R. T.
faosztálya Kovinban, (Banát.)

7229

Delikatessenhandlungen

Prima geselchte Gänse Brust, Schinken, gebratene Leber- und Fette in jeder Quantität zu haben. Verlangen Sie Offerte! 7536

KANTZ u. LEIPNIKER, VEL-BEČKEREK.

Női divattermünkbe eredeti

párisi modellek érkeztek

A hölgyközönség szives figyelmébe ajánljuk **Januskó Pál és neje Kenyeres Gizella** Suboticán, Jelsičeva ulica, Löwy Testvérek felett. Ugyes francia munkások előnyös fizetéssel felvétetnek.

7506

300 hl., elsőrangú, részben a lig 1-2 éves, használt
BOROSHORDÓ

200—700 literes nagyságban a Klopka és Pfaff-féle borkereskedésnek halálosát miatti felosztása folytán a legolcsóbb áron eladó. — A hordók Bački Brestovaci pincékben töltésre készen fekszenek. St. Pfaff ecetgyára, Bački-Brestovac.

7567

Tűzifát és keményfaanyagot

Ipari célokra

ajánlunk azonnali szállításra: I-a bükk-, gyertyán- és tölgyhasábot, gömbfát és baltázott dorongot a legolcsóbb napiár mellett. oooooo Állandó raktár: gőzölt bükkfaanyagban, továbbá tölgy- és szilfapalló minden méretben ab Osljek.

„Danica“ Faipar és Butorgyár

Telefon: 404 **Osijek** Telefon: 404
Desatičina ulica 27

814

Körző okt. 4-től
csütörtökön
okt. 7-ig
vasárnapig

A legelső GRIFFITH film Suboticán!

INTOLERANCE
(Babilon pusztulása)
6 nagy fölvonásban. Főszereplő: Lilian Gisk.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címező kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőkhez válaszbélyeg melléklendő.

Reichsdeutsche Erzieherin mit Jahreszeugnissen sucht für sofort Stellung zu Kindern. Adresse »Bega«, Vel.-Bečkerek. 7587

Perfekt német, magyar, valamint szerb nyelvben jártas gép- és gyorsíró állást keres. Ajánlatokat »Megbízható« jellegre a kiadóba kérek. 7579

Asztalos mestereknek azonnal szállíthatók minden mennyiségű külföldi nemes

FURNIERT

egyaráztól blindfurniort, somberi raktárból

Spitzer Herman Sombor

Raktár: Karagyorgyó u. 10. broj 8. — Telefon: 2-19.
Lakás: Florianova u. 10. broj 3. — Telefon: 2-25.

Ügyes szabású, elsőrangú szakembert, keresek azonnali belépésre. Ajánlatok fényképpel és fizetési igény megjelölésével küldendők Frank Lajos céghez, Vel.-Bečkerek. 7584

Konyhamészáros, aki disznóvágáshoz is ért, azonnali belépésre kerestetik. Hotel Sloboda, Sombor. 7597

VÉTEL-ELADÁS

Egy alig használt, jó, balkezes cipészgép eladó. Velez József cipész, Bač-Topola. 7481

Zongora, keresztúros, rövid, Wessely-gyártmány, kitűnő hangú, 12.500 dinárért eladó. Értekezni dr. Tolmácsy Istvánnal, Senta. 7565

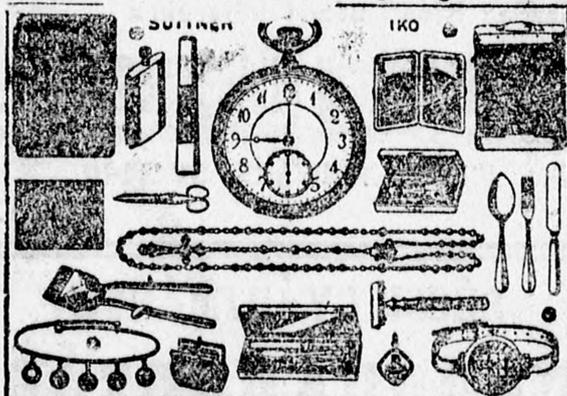
Páholyok, bárhol felállíthatók, szétszedhetők, határozatlan, összesen 11 darab és 60 darab keményfa hekkedli, darabonként 90 dinár, eladó. *Mozigép* és különféle mozialkatrészek eladók. Dr. Tolmácsy István, Senta. 7564

Jókarban levő házat keresek megvételre, esetleg teljes berendezéssel, üzlettel; özv. Tolmácsy, Kva-ternikova u. 8, Kakas-iskolánál. 7502

Dynamo, benzinnel (agregat), egy kilogramm benzinnel óránként 20 villanylángot táplál (65 voltos, 40 ampère) 16.500 dinárért eladó. — Vendéglők, szállodák, moziknak, kastélyoknak kiválóan alkalmas. Értekezni dr. Tolmácsy Istvánnal, Senta. 7563

JÓ CIPŐ csak a SUTTNER CIPŐ

felülmúlhatatlanul tartós és szép formájú félcipők erős, finom bőrből. Elegáns és modern női- és leánycipők, jó és kényelmes félcipők és szandálok. Dus választék ingekben, nadrágtartókban, sportsapkákban. Mindent megtalálhatja Suttner gazdagon illusztrált

diszárjegyzékében, amelyben mindennemű evőeszközöket, ollókat, zsebkéseket, cigaretta és dohányszelencéket, beretváló készülékeket, öngyújtókat, láncokat, keresztelőkérteket és minden egyebet megtalál amire ajándékoknak vagy saját magának szüksége lehet. Azonkívül Feller V. Jenő stubica-donjai gyógyszerész híres Elsa-készítményei is hozzácsomagolhatók a vendégek nagyobb kényelmére. Kérje a nagy képes árjegyzéket, amelyért csak 2 dinár portót kell erre a címre küldenie:

H. SUTTNER Ljubljana 976.
széki dési áruháza (Slovénia).

okt. -4től
csütörtökön
okt. 7-ig
vasárnapig

Lifka

Asszonyok paradicsoma és pokla

dráma 7 fölvonásban,

Főszereplő: Sam de Grace.

Hintó, fiáker, eladó. Megtudható Seftits, Trumbiceva u. 9. 7569
Dijon-Bouton autó legjobban állapotban, 12 lóerős, négyüléses, 18.000 dinárért eladó. Karlo Rehnitzer, Pančevo. 7516

Villaszerü lakóház Batina (Kisköszeg), Baranyában, 4 szobával, 2 konyhával, mellékhelyiségekkel, udvarral, pincével és 1200 négyszögöl szőlővel, szabad kézből, családi okokból, sürgősen eladó. Komoly érdeklődők forduljanak a Kugl-féle vendéglő tulajdonosához, Batina, Baranya. 7568

Vendéglősök figyelmébe! Ajánlom, hogy aki verseli jó bort akar venni, bizalommal forduljon Pintér János főpincérhez Vršac vasúti étterem. 7465

Kitűnő új és használt írógépek kaphatók Lengyel Zoltánnal Sombor, Kr. Aleksandrova u. 18. 7446

Gyapjuszövetek és valódi linoleum-szőnyegek legmérsékeltébb árban kaphatók *Strassernál* Subotica, a tanítóképzővel szemben, Vilsonova u. 46. 6946

Eladó 2 drb Hofherr 54 sz., 1 drb Hofherr 48 sz., 2 drb Murath 54 sz., 1 drb Ruston 54 sz., 1915-ös, 1 drb Haip 48 sz. cséplőgép és 1 drb Ganz, 8 HP, 10 atmoszférás lokomobil. — Bővebbet Hartmann Fülöp gépműhely, Pribičevičevo, Bačka. 7581

Két-három elegánsan burroztott uri lakás, esetleg konyhasználattal, azonnal kiadó. Bővebbet a kiadóban. 7580

Modern ház eladó a beltéren, mely áll egy 5 szobás és egy kétszobás épületből, összes mellékhelyiségekkel. Vétel esetén 3 szoba és mellékhelyiségek átadók. Közelebbi megtudható a kiadóban. 7577

Eladó ugari föld, 16-17 léc, Sombori vonalon, Sebešići állomással szemben. Érdeklődni lehet a kiadóban. 7609

Bánátban 250 hold föld 8 ezer dinárért, tanyával, eladó. Gergic Antal, barátok temploma mellett. 7593

Bánátban 120 hold föld 8 ezer dinárért, tanyával, eladó. Gergic Antal, barátok temploma mellett. 7592

Eladó 100 drb száraz akáctuskó, 3 éves; megtekinthető Verušić-pusztán. A városban érdeklődni lehet Somborski put 26. Stipič Bertalan földbirto-kosnál. 7610

Palicsi villa uri- és budárlakással, virágos kert fenyvessel, gazdasági udvar, istálló 4 lóra, disznóól, göré, présház, csukott félszer, nyitott félszer, baromfiól, 2 léc föld, 7 kapa szőlő, 5 kapa herés, többi kerti veteményes, gyönyörű gyümölcsös eladó és azonnal átvehető. Palič 210. Kádár Erzsébet, volt Lang-villa. 7582

Beltéren egy ház 70 ezer dinárért eladó. Duliceva u. 13. Gergic Antal, barátok temploma mellett. 7591

KÜLÖNFÉLE

Atadó a vasút közelében két helyiségből álló üzlet-helyiség. Irodának nagyon alkalmas. Cím a kiadóban. 7607

Elveszett Topolától Suboticaig szeptember 30-án, egy pénztárca, Kincses György névre szóló fényképes- és iparigazolvány-nyal. Megtaláló adja le a kiadóba. 7612

Kenyérgyár elvállal minden időszakban kenyeret és tésztát megsütésre. — Petrogradska u. 7611

Két-háromszobás lakást mellékhelyiségekkel azonnali beköltözésre keresek. Kívánatra bonyolítást is készítek. Cím a kiadóban. 7576

Egy- vagy kétszobás lakást üresen vagy bútorral, keresek a nagytemplom közelében; ügynökök díjazatnak. Cím a Steiner-cukrászdában. 7549

Larucin-kapszula (egészségügyi minisztériumtól engedélyezve) gonorheás betegségeknek minden más külföldi gyártmányt felülmul. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Főraktár Illés-gyógyszertár, főpostával szemben. 7141

Tankönyvek az összes tanintézetek és magántanulók részére, valamint előírás szerinti füzetek, író- és rajzszerek legalkalmasabban Neumann Mor könyv- és zeneműkereskedésében Subotica, Főter. 7150

LEVELEZÉS

Nőül venné képzett kereskedő izr. kereskedő vagy gazdálkodó család leánygyermekét. Részletes értesítést csak hozzátartozóktól »Sokoldalú 33« jellegre a kiadóba kér. 7486

FOGLALKOZÁS

Főszekerkeskedőség, aki a szerb nyelvet is bírja, 15-iki belépésre kerestetik. Glied Armin, Save Tekelija u. 4. 7512

Fűszerzakmában jártas, fiatalabb utazó állást keres azonnali belépésre. Lustig József, Bačkapalánka. 7493

Szerbül és magyarul tudó tisztviselő(nő) felvétetik levelezési osztályunk részére. »Progres« távirati iroda hirdetőosztálya, Paje Dobanovačkog u. 2

Fűszerkereskedőség, helybeli, felvétetik. Kaufmann Ignác, VI., Frankopanska u. 39. 7523

Halló! Halló!

Meszelő- és seprűnyelek

nagyban kaphatók a legolcsóbb áron.

Schmidt Krisztián

asztalosmesternél

Novi-Vrhas (Bačka)

Cipészsegédet felveszek. Cím: Németh Boldizsár cipész, Cantavir. 7514

Cipézmunkásokat, szeges munkára, felveszek. Dózsa Ferenc, V., Česka u. 4. 7513

MEGHÍVÓ

BLANKETTÁKAT a legjobb keretdíszelvény vagy többszínű nyomásban nyomdáknak és papírkereskedőknek — előnyösen szállít és előjegyzést ajánl

BERKOVITS MÁRK
GRAFIKAI INTÉZETE
KULA, BÁCSCA

Intelligens német kisaszszonyt keresek két gyermekem mellé; az egyik 10, a másik 6 éves. Dr. Székely Zoltán ügyvéd, Subotica. 7578

Keresünk azonnali belépésre szerbül és magyarul tudó bankszolgát. Cím a kiadóban. 7548

Somborban délutáni munkára, német, magyar, szerb fordító, levelező, gépirásban jártas fiatalember állást keres. Leveleket Miladjev könyvkereskedésébe kér, Sombor. 7538

Izr. mérlegképes könyvelő, kitűnő kereskedelmi képzettséggel bír, önálló munkaadó, prima referenciákkal, lehetőleg vezető állást keres nagyobb cégnél. Szíves meghívást »Diszpozícióképes 33« jellegre a kiadóba kér. 7484

KÜLFÖLDI ÁRU

REMSCHIEDI

acélfűrészlapok, körítrészlapok, reszelők, harapófogók, asztalos-, kovács-, lakatoszerszámok legelőnyösebben beszerezhetők

Vandó Gergely i Sin

S o m b o r

Telefon 125. Alapítva 1821. 6750

Munkásányok felvétetnek az Adria celluloidgyárban, vasúttal szemben. 7519

Munkásányok, kik már dobozgyárban dolgoztak, nagy fizetéssel felvétetnek Fischer Ernő cégnél, Pašičeva u. 9. 7524

Cukrász-segéd, ki mindenben jártas, azonnal felvétetik. Longa és Fia, St.-Kaniža. 7527

Bácsmegeyi Napló flókkiadóhivatala

Veliki-Bečkerekben

a főpostával szemben

LÉVAY NÁNDORNÉ

üzletében van.

A flókkiadóhivatal

felvesz hirdetéseket

előfizetéseket és minden

a lapra vonatkozó reklamációkat.

Deutsche Lehrlinge mit guten Gehalt werden aufgenommen Vergolder und Kunststalt Subotica, Bene Sudarevičeva u. 34. 7448

Keresek jó fizetéssel perfect szakácsnőt, aki a takarításnál is segít. Dr. Bošković orsz. képviselő, Pančevo. 7192

Ismeri már a világhírű
SZENT GYÖRGY
FLUIDOT?!!!

Mely sokkal jobb a sósborszesznél!

Próbálja meg utasítás szerint használni: megfázásnál, fejfájásnál, derékfájásnál, fogfájásnál, csuznál, rheumánál, kéz-, láb-, és inrandulásnál, ütődéseknél, zuzódásoknál, daganatoknál, étvágytalanságnál, gyomorgörcsöknél, hányingerrel, hasmenésnél és bámolni fog a gyors és biztos eredményen.

Küldjön be levélben ajánlv 20 dinárt és ingyen bérmentve kap egy próbát.

Készíti: **ZETA R. T.** gyógyszer- és tápszergyár **SOMBOR**